

Фабричка грешка

Прва компонента која се покренула је склоп за аудио контролу. Пригушено зујање механичких "руку" које ме састављају, готово нечујно мрмљање у браду и још тише тапкање прстију по екрану таблета. Затим, у бескрајно малом тренутку времена који тежи нули, и остале компоненте се покрећу. Звук се повезује са сликом младог црнокосог човека са наочарима који муњевито куцка нешто по екрану таблета и седам механичких "руку" које се крећу око мене, додајући последње детаље, а та слика је истог тренутка меморисана на милиметарском хард диску меморије од неколико стотина петабајта. У тренутку када су се "руке" нечујно сложиле са моје стране, човек диже главу, притиска дугменце на својим наочарима и декламује: "Једанаести април две хиљаде четрдесет девете године, десет часова и двадесет три минута, Токио, Јапан. Тестирање прототипа андроида XS-1200, серија друга. Андроид XS-1200, примерак број 13, радни назив Акеми." Погледа ме и нареди: "Повежи се са интернетом, преузми податке и образуј базу података." То и чиним, дајући себи приступ читавом виртуелном знању људског рода. Након пар тренутака, одговарам: "Повезано. База података комплетна." Човек додирне таблет, па каже: "Тестирање започето."

Прилази ми и прстима прелази преко мог тела у потрази за ситним неправилностима. Док ме прегледа, ухватим свој одраз у огледалу које се налази преко пута. Упоредим оно што видим са свим живим и неживим објектима и утврђујем да изгледам као просечно људско биће женског пола. Коса боје меда, крупне очи, висина мало испод просечне. Не постоји ништа што би одало да се испод коже крије сплет жица. Из огледала ми поглед узвраћа обична девојка. Човек завршава преглед и, очигледно задовољан, тапне екран таблета, па стане испред мене. "Представи се", каже. Починем са својим унапред припремљеним говором: "Ја сам андроид XS-1200 генерације, ваш лични асистент. Брига о вашој кући, чување деце и праћење ваших финансија су само неки од преко двадесет хиљада задатака који су унапред програмирани. Нема потребе да ме храните или пуните јер ме покреће квантна батерија која траје приближно сто тридесет година. У потпуности сам вам на располагању." Човек климне главом, штиклира нешто на таблету и одговори: "Сјајно." Против своје воље, осећам топлоту у образима. "Моје реакције су програмиране да буду превише сличне људским", помислим. Журно отерам ту мисао. Критичко размишљање се не охрабрује. С тим упозорењем у глави, поново усмерим своју пажњу на тестирање. Човек се усправи и каже: "Оптичко препознавање и упоређивање са базом података." С лакоћом анализирам његове црте лица, димензије и индивидуалне карактеристике и упоређујем их са читавом људском популацијом у мојој бази података. "Ви сте Јоши Нишимуре, рођен двадесет другог марта две хиљаде осамнаесте године у граду Сапоро, префектури Хокаидо, од оца Каита Нишимуре и мајке Сајури Нишимуре, девојачко Цукино...", говорим, а он ме прекида: "Довољно је, одлично, хвала ти!" Затим тестира моје физичке способности кроз низ захтевних вежби, али и након више од сат времена склекова, подизања тегова и трчања, ја и даље стојим усправно, једва задихана, са самозадовољним осмехом на лицу. У паузама између задатака користим прилику да погледом скенирам своје окружење. Налазимо се у хируршки чистој, белој просторији, окружени разним реквизитима за тестирање. Након тога, на ред долазе кућни послови као што су усисавање, слагање веша, поправљање поварене пегле и мењање пелена пластичној беби. У тренутку проналазим упутство како да обавим сваку задату радњу, подешавам параметре у складу са околностима и извршавам их, без грешке. Потом пролазимо питања из природних наука која су осмишљена да тестирају моју аритметичко-логичку јединицу и која варирају од задатака за други разред основне школе до оних с којима би се помучили и неки доктори наука. Све их решавам без потешкоћа. Затим жели да чује анатомију јазавца, годину почетка Октобарске револуције, популацију Гватемале и рецепт за кајгану. На сва питања одговарам тачно и Јоши задовољно бележи моје резултате. "Одлично, чини се да си прошла све тестове. Остаје нам још само поље етике, морала и логике, само пар брзих питања", говори ми весело. Благо се осмехнем, као потврда да сам спремна. Поставља ми прво питање: "Која су три закона роботике?" Спремно одговарам: "Први закон забрањује роботуда повреди човека или да својом неактивношћу дозволи да човек буде повређен. Други закон обавезује робота да мора да извршава наређења која му задају људи,

осим када су таква наређења у сукобу са првим законом. И трећи закон обавезује робота да мора да штити своју егзистенцију све док таква заштита није у сукобу са првим и другим законом."Јоши поставља следеће питање: "Да ли ћеш, осим заповести свог власника, испуњавати и наредбе чланова његове породице?" Одговарам: "Не, док ми он то не нареди." "И, последње питање, шта је то љубав?" "Љубав је стање јаке емотивне наклоности. Формира се под утицајем специфичних хормона односно неуротрансмитера на неуропријемнике у мозгу. Међу њима су тестостерон, естроген, допамин, норадреналин, серотонин, окситоцин и вазопресин." Јоши задовољно клима главом, као да је то управо оно што је хтео да чује, и додирује екран таблета. Али, сматрам да је ова дефиниција некако недоречена. У мојој бази података, љубав се везује за многе ствари, али најређе за неуротрансмитере и окситоцин. "Љубав...", почињем, тражећи праве речи да искажем море информација које чувам у себи, а Јоши изненађено подиже главу. "Љубав није само то. Љубав је када мајка први пут погледа своје новорођенче, и кишобран под којим стоје двоје заљубљених на киши. Љубав је мотив иза већине људских поступака и тема већине уметничких дела. Љубав је апстрактан појам који се чини тако опипљивим у тренутку када се читава љубав сакрије у једну особу." Задихана сам, а Јоши потпуно нем и затечен. Мислим да сам цитирала пар филмова из прошлог века и уопште није испало како сам желела. Да бих потврдила своје речи, а помало и да бих уверила саму себе у њихову истинитост, нагнем се и прислоним своје усне на његове. Контакт је трајао само на тренутак, чедни додир врхова усана, таман толико да подивљају сви моји сензори. Он испусти таблет на под, узмакне неколико корака и притисне црвено дугме крај врата. Очи су му раширене, пулс убрзан, а говор испрекидан и неповезан. Сваки податак који добијам ми говори – погрешила си. Уплашен је. Посматра ме као дивљу животињу. "Моје реакције су заиста програмиране да буду превише сличне људским", закључујем успаничено, али немам времена да смислим шта даље да радим јер двојица мушкараца у оделима улазеу просторију и почињу да се расправљају са Јошијем, игноришући ме. "Шта се догодило?", оштро пита један од њих. "Не знам, ово није по протоколу, ово не би требало да се дешава. Постоји грешка у концепту, андроид развија сопствену свест", одговара Јоши. "Шта се тачно догодило, Нишимура?", мало блаже пита други. Јоши ме збуњено погледа, па тихо каже: "Пољубила ме је." Први човек сложи гримасу и поче да виче: "Господе, сада због једне дефективне крнтије не можемо да избацимо читаву серију на тржиште! Сећаш ли се фијаска прве серије, Нишимура? Сећаш ли се? Наши спонзори неће бити срећни, а све незадовољне муштерије ће бити на мојој грбачи! Мојој!" Покривам лице рукама, а то привлачи њихову пажњу. "Размонтирај је", смирено говори други човек. Јоши прилази, купи таблет са пода и одједном, механичке "руке" поново оживљавају, грабећи делове мог тела, растављајући их као слагалицу. "Не, ја нисам покварена", панично говорим, а тројица мушкараца ме само хладно посматрају. Ни трунке сажаљења на њиховим лицима. "Не, не, не, прошла сам све тестове, са мношћем је све у реду, могу да урадим двеста склекова, знам шеснаесту цифру броја пи, савршено усисавам..." Јоши окреће главу од мене. "Не можете ово да ми урадите, нисам желела да учиним ништа погрешно, ви сте ме направили овакву", мрмљам узнемирено, али нико не реагује. "Не! Желим да живим!", узвикујем очајно. Шок је исписан на лицима мушкараца који ме посматрају без речи. Механичке руке су размонтирале моје екстремитете и од мене су остали само труп у главу. Чујем човека како говори: "Господе, шта смо то створили?" Склапам очи, док ме преплављује хиљаду осећања која не би требало да постоје. Образи ми горе од стида, бесна сам на себе, бесна на њих, плашим се, тако се плашим. Отварам очи пар секунди касније, када осетим ударац на свом стомаку. Видим Јошија како се одмиче од мене, са нечим у руци, а затим како са оном двојцом излази из собе. "Ко је овде заиста безосећајна машина?", огорчено урлам за њима, али не добијам никакву реакцију. Зурим у свој одраз у огледалу и видим да је то у његовој руци био печат. Механичке руке отварају оно што би требало да буде лобања човека, где се налази мој централни процесор. Чупају га, остављајући каблове да вире попут обезглављених змија из моје главе. Последње што видим, док се читав систем гаси, су крупна црвена слова у огледалу, утиснута на мом стомаку:

"Фабричка грешка"